

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้นิเทศการพยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศการพยาบาลในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนสำรวจข้อเท็จจริงต่าง ๆ ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศการพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการพยาบาล และพยาบาลประจำการ จากโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลรามาธิบดี และ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โดยผู้วิจัยได้มอบแบบสอบถามให้ผู้นิเทศการพยาบาลจำนวน 35 คน และพยาบาลประจำการจำนวน 175 คน รวมประชากรที่ต้องการศึกษา 210 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 192 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และ 89.71 ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็น 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้นิเทศการพยาบาล และ ชุดที่สองสำหรับพยาบาลประจำการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้นำมาวิเคราะห์ค่าตอบแต่ละข้อ และแต่ละคาน โดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยโดยน้ำหนัก (Weighted mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างหมู่ การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอเป็นตารางและแผนภูมิ

สรุปผลของการวิจัย

สรุปผลการวิจัยสำหรับผู้นิเทศการพยาบาล

1. พื้นฐานและประสบการณ์ของผู้นิเทศการพยาบาล
  - 1.1 ผู้นิเทศการพยาบาลส่วนใหญ่เป็นโสด คือ มีจำนวนร้อยละ 71.43
  - 1.2 ผู้นิเทศการพยาบาลมีอายุอยู่ระหว่าง 26-56 ปี อายุส่วนใหญ่ คือ 41-45 ปี ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 22.86
  - 1.3 วุฒิสุงที่สุดในปัจจุบัน คือปริญญาโททางการพยาบาล ส่วนวุฒิต่ำสุด คือประกาศนียบัตรทางการพยาบาล
  - 1.4 ผู้นิเทศการพยาบาลส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานด้านการศึกษาพยาบาลอยู่ระหว่าง 6-10 ปี, 16-20 ปี และ 21-25 ปี ซึ่งมีจำนวนกลุ่มละเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 20.00
  - 1.5 ผู้นิเทศการพยาบาลเคยมีประสบการณ์เป็นหัวหน้าศึกษามาก่อนร้อยละ 65.71
  - 1.6 ผู้นิเทศการพยาบาลเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้นิเทศการพยาบาล หรือ งานทางด้านบริหารการพยาบาลร้อยละ 57.14 ของจำนวนทั้งหมด
2. การปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศการพยาบาล
  - 2.1 การปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศการพยาบาล พบว่างานในด้านการบริหารบุคลากร ด้านธุรการ และงานด้านการศึกษาพยาบาลที่ตนเองจัดทำเองเป็นส่วนใหญ่
  - 2.2 งานที่ผู้นิเทศการพยาบาลตอบว่าจัดทำร่วมกับผู้อื่นมากกว่าจัดทำด้วยตนเอง คือ งานด้านการศึกษา งานด้านการศึกษาที่หมายรวมถึง การศึกษาของครูประจำชั้น นักศึกษาพยาบาล นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล หัวหน้าศึกษาพยาบาลประจำการ และบุคคลอื่นในหน่วยงาน

3. คุณภาพของการปฏิบัติงานรายขอและรายคานของผู้เฝ้าระวังการพยาบาลตามความเห็นของผู้เฝ้าระวังการพยาบาลและพยาบาลประจำการ เรียงลำดับจากดีมากที่สุดดังนี้

3.1 งานเกี่ยวกับคานการพยาบาล ผู้เฝ้าระวังการพยาบาลให้หน้าหนักเฉลี่ยรวม 2.428 หมายความว่า การปฏิบัติงานในคานนี้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ปฏิบัติได้ผล 75 % ขึ้นไป ส่วนพยาบาลประจำการให้หน้าหนักเฉลี่ย 1.652 หมายความว่า การปฏิบัติงานในคานนี้อยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติได้ผล 50-75 %

คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้เฝ้าระวังการพยาบาลในรายขอ ของคานการพยาบาลตามความเห็นของผู้เฝ้าระวังการพยาบาลได้ผลดังนี้คือ คุณภาพการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการชี้แจงตักเตือนแนะนำเจ้าหน้าที่พยาบาล เมื่อพบว่าการพยาบาลที่ให้กับผู้ป่วยยังไม่ดีพอ ใ้หน้าหนักเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.829 หมายความว่า การปฏิบัติงานได้ผลดีมาก ปฏิบัติได้ผล 75 % ขึ้นไป ส่วนงานที่มีหน้าหนักเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.886 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติได้ผล 50-75 % ซึ่งได้แก่การประเมินผลการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับ

ส่วนคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้เฝ้าระวังการพยาบาลในรายขอ ของคานนี้ตามความเห็นของพยาบาลประจำการได้ผลดังนี้ คือ คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้เฝ้าระวังการพยาบาลเกี่ยวกับการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ป่วยและญาติ ใ้หน้าหนักเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.975 หมายความว่า การปฏิบัติงานได้ผลดี ปฏิบัติได้ผล 50-75 % ส่วนงานที่มีหน้าหนักเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.146 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เช่นกัน ปฏิบัติได้ผล 50-75 % ได้แก่การประเมินผลการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับ

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการชี้แจงตักเตือนแนะนำเจ้าหน้าที่พยาบาล เมื่อพบว่าการพยาบาลที่ให้กับผู้ป่วยยังไม่ดีพอ ซึ่งผู้เฝ้าระวังการพยาบาลให้หน้าหนักเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.829 คือ การปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้น พยาบาลประจำการให้หน้าหนักเฉลี่ยเท่ากับ 1.854 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ส่วนการปฏิบัติงานที่ผู้เฝ้าระวังการพยาบาลให้หน้าหนักเฉลี่ยต่ำสุดในเรื่องการประเมินผลการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับโดยให้หน้าหนักเฉลี่ย 1.886 คือการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์นั้น พยาบาลประจำการให้หน้าหนักเฉลี่ยเท่ากับ 1.146 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เช่นเดียวกัน

3.2 งานเกี่ยวกับด้านการบริหารบุคลากรและด้านธุรการ ผู้นิเทศการพยาบาลหัวหน้ากณเฉลี่ยรวม 2.257 หมายความว่า การปฏิบัติงานในคานนี้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ปฏิบัติได้ผล 75 % ขึ้นไป ส่วนพยาบาลประจำการหัวหน้ากณเฉลี่ยรวม 1.441 หมายความว่า การปฏิบัติงานในคานนี้อยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติได้ผล 50-75 %

คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลในรายชื่อ ของด้านการบริหารบุคลากรและด้านธุรการตามความเห็นของผู้นิเทศการพยาบาลได้ผลดังนี้ คือ คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ เป็นส่วนตัวแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วย ได้หัวหน้ากณเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.771 หมายความว่า การปฏิบัติงานได้ผลดีมาก ปฏิบัติได้ผล 75 % ขึ้นไป ส่วนงานที่มีหัวหน้ากณเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.629 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติได้ผล 50-75 % ได้แก่ การให้โอกาสเจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

ส่วนคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลในรายชื่อ ของคานนี้ตามความเห็นของพยาบาลประจำการได้ผลดังนี้ คือ คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลเกี่ยวกับการตรวจราชการขึ้นปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยในครบถ้วนในแต่ละเวร ได้หัวหน้ากณเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.994 หมายความว่า การปฏิบัติงานได้ผลดี ปฏิบัติได้ผล 50-75% ส่วนงานที่มีหัวหน้ากณเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 0.822 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี ปฏิบัติได้ผลต่ำกว่า 50 % ได้แก่ การให้โอกาสเจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ เป็นส่วนตัวแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วย ซึ่งผู้นิเทศการพยาบาลหัวหน้ากณเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.771 คือการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้น พยาบาลประจำการหัวหน้ากณเฉลี่ยเท่ากับ 1.344 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ส่วนการปฏิบัติงานที่ผู้นิเทศการพยาบาลหัวหน้ากณเฉลี่ยต่ำสุดในเรื่องการให้โอกาสเจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองโดยหัวหน้ากณเฉลี่ย 1.629 คือ การปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์นั้น พยาบาลประจำการหัวหน้ากณเฉลี่ยเท่ากับ 0.822 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี

3.3 งานด้านการศึกษา

ก. เกี่ยวกับครูประจำศึก นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล ผู้นิเทศการพยาบาลในหน้าหนักเฉลี่ยรวม 2.143 หมายความว่า การปฏิบัติงานในคานนี้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ปฏิบัติได้ผล 75 % ขึ้นไป ส่วนพยาบาลประจำการในหน้าหนักเฉลี่ยรวม 1.420 หมายความว่า การปฏิบัติงานในคานนี้อยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติได้ผล 50-75%

คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลใน **รายชื่อ** ของคานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูประจำศึก นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล ตามความเห็นของผู้นิเทศการพยาบาลได้ผลดังนี้ คือ คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลเกี่ยวกับการช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักศึกษาพยาบาลและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลขณะปฏิบัติงานในหน้าหนักเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.314 หมายความว่า การปฏิบัติงานได้ผลดีมาก ปฏิบัติได้ผล 75 % ขึ้นไป ส่วนงานที่มีหน้าหนักเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.371 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติได้ผล 50-75 % ได้แก่การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนในห้องเรียน

ส่วนคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลใน **รายชื่อของ** คานนี้ตามความเห็นของพยาบาลประจำการได้ผลดังนี้ คือ คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาลเกี่ยวกับการช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักศึกษาพยาบาลและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลขณะปฏิบัติงาน ในหน้าหนักเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.726 หมายความว่า การปฏิบัติงานได้ผลดี ปฏิบัติได้ผล 50-75 % ส่วนงานที่มีหน้าหนักเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.204 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ เช่นกัน ปฏิบัติได้ผล 50-75 % ได้แก่การจัดหาอุปกรณ์ ตำรา เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาเพิ่มเติมของนักศึกษาในหอผู้ป่วย

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลขณะปฏิบัติงาน ซึ่งผู้นิเทศการพยาบาลในหน้าหนักเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.314 คือ การปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้น พยาบาลประจำการในหน้าหนักเฉลี่ยเท่ากับ 1.726 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ส่วนการปฏิบัติงานที่ผู้นิเทศการพยาบาลในหน้าหนักเฉลี่ยต่ำสุดในเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยให้หน้าหนักเฉลี่ย

1.371 คือ การปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์นั้น พยาบาลประจำการใ้หน้าหนักเฉลี่ยเท่ากับ 1.210 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เช่นเดียวกัน

ข. เกี่ยวกับหัวหน้าตึก พยาบาลประจำการ และบุคคลอื่น
 ผู้บริหารพยาบาลใ้หน้าหนักเฉลี่ยรวม 2.114 หมายความว่า การปฏิบัติงานในด้านนี้
 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ปฏิบัติได้ผล 75 % ขึ้นไป ส่วนพยาบาลประจำการใ้หน้าหนักเฉลี่ยรวม
 1.373 หมายความว่า การปฏิบัติงานในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติได้ผล 50-75 %

คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารพยาบาลใน **รายชธรอง**
 ด้านการศึกษาที่เกี่ยวกับหัวหน้าตึก พยาบาลประจำการ และบุคคลอื่น ตามความเห็นของ
 พยาบาลประจำการได้ผลดังนี้คือ คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารพยาบาลเกี่ยวกับ
 การรับทราบปัญหาและความต้องการ ศึกษาเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่พยาบาลในแผนกทุกระดับ
 ใ้หน้าหนักเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.571 หมายความว่า การปฏิบัติงานได้ผลดีมาก ปฏิบัติได้
 ผล 75 % ขึ้นไป ส่วนงานที่มีใ้หน้าหนักเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.714 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติได้
 ผล 50-75 % ได้แก่การจัดอบรมฟื้นฟูบริการ (Inservice Education) ให้เหมาะสม
 กับปัญหาและความต้องการของเจ้าหน้าที่พยาบาล

ส่วนคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารพยาบาลใน **รายชธรอง**
 ด้านนี้ตามความเห็นของพยาบาลประจำการได้ผลดังนี้ คือ คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
 พยาบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเข้าเป็นสมาชิกวิชาชีพอื่น (เช่น สมาคมพยาบาล
 ฯลฯ) ใ้หน้าหนักเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.752 หมายความว่า การปฏิบัติงานได้ผลดี ปฏิบัติ
 ได้ผล 50-75 % ส่วนงานที่มีใ้หน้าหนักเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.051 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เช่นกัน
 ปฏิบัติได้ผล 50-75 % ได้แก่การจัดหาอุปกรณ์ ตำรา เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาเพิ่มเติม
 ของเจ้าหน้าที่พยาบาลในแผนก

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับทราบปัญหาและความต้องการศึกษา
 เพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่พยาบาลในแผนกทุกระดับ ซึ่งผู้บริหารพยาบาลใ้หน้าหนักเฉลี่ย
 สูงสุดเท่ากับ 2.571 คือ การปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้น พยาบาลประจำการใ้หน้าหนัก

เฉลี่ยเท่ากับ 1.420 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ส่วนการปฏิบัติงานที่ศูนย์เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาให้เจ้าหน้าที่เฉลี่ยต่ำสุดในเรื่องการจัดอบรมฟื้นฟูบริการ (Inservice Education) ให้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของเจ้าหน้าที่พยาบาลโดยให้เจ้าหน้าที่เฉลี่ย 1.714 คือการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์นั้น พยาบาลประจำการให้เจ้าหน้าที่เฉลี่ยเท่ากับ 1.159 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ เชนเดียวกัน

4. ความคิดเห็นของศูนย์เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาและพยาบาลประจำการต่อบทบาท ศูนย์เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การปฏิบัติงานโดยส่วนรวมด้านการบริหารบุคลากรและด้านธุรการ การพยาบาล และด้านการศึกษา

4.2 การปฏิบัติงานในทุกข้อของด้านการบริหารบุคลากรและด้านธุรการ

4.3 การปฏิบัติงานในทุกข้อของด้านการพยาบาล

4.4 การปฏิบัติงานในด้านการศึกษา

4.4.1 การปฏิบัติงานในข้อ 1, 2, 5 ของด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูประจำชั้น นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล คือ การช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักศึกษาพยาบาลและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลขณะปฏิบัติงาน การจัดหาอุปกรณ์ ตำรา เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาเพิ่มเติมของนักศึกษาในหอผู้ป่วย และการร่วมปรึกษาหารือกับครูประจำชั้นเกี่ยวกับปัญหาทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล

4.4.2 การปฏิบัติงานในทุกข้อของด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหัวหน้าศึกษาพยาบาลประจำการ และบุคคลอื่น

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างหมุดดังกล่าวไม่สนองสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ความคิดเห็นของศูนย์เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาและพยาบาลประจำการต่อบทบาทการพยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อ 3, 4, 6 ของด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูประจำชั้น นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล คือ

การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนในห้องเรียน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนในหอผู้ป่วย และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการศึกษานักศึกษาพยาบาลและนักเรียนพยาบาลในหอผู้ป่วย ซึ่งสนองสมมติฐานของการวิจัย

5. ผู้นิเทศการพยาบาลให้ความเห็นเรื่องปัญหาที่พบเกี่ยวกับงานนิเทศการพยาบาล และขอเสนอแนะในการปรับปรุงงานของผู้นิเทศการพยาบาลตลอดจนเกณฑ์การคัดเลือกผู้นิเทศการพยาบาลดังนี้

5.1 งานในหน้าที่รับผิดชอบของผู้นิเทศการพยาบาลมีมากเกินไป ผู้นิเทศการพยาบาลคนเดียวต้องทำหน้าที่ดูแลหลายตึก เป็นอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้นิเทศการพยาบาล ควรให้มีผู้นิเทศการพยาบาลแผนกละ 1 คน ในแต่ละเวร

5.2 เจ้าหน้าที่พยาบาลยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการพยาบาลที่แท้จริง ผู้นิเทศการพยาบาลขาดความรู้ด้านการนิเทศการพยาบาล และบางคนขาดความรู้ด้านการพยาบาล ควรมีการจัดอบรมทางด้านการนิเทศการพยาบาลแก่ผู้นิเทศการพยาบาล ควรบรรจุความรู้เรื่องการนิเทศลงในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้นิเทศการพยาบาลจะต้องเข้ารับการอบรมวิชาการ ฝึกงาน และศึกษาเพิ่มเติมสม่ำเสมอ และควรมีการประชุมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่พยาบาลได้เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการพยาบาล

5.3 งบประมาณในการจัดสรรเครื่องมือเครื่องใช้มีจำกัด ควรให้ผู้นิเทศการพยาบาลมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณหอผู้ป่วย

5.4 ผู้นิเทศการพยาบาลขาดอิสระในการทำงาน ควรมีอิสระในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตน

5.5 ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการพยาบาลในปัจจุบันยังมีปัญหาในเรื่องความมีอาวุโสและคุณวุฒิ และได้ให้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับคุณวุฒิของผู้ที่จะเป็นผู้นิเทศการพยาบาลว่าควรจะเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิประกาศนียบัตรทางการพยาบาลเป็นอย่างต่ำ ส่วนขอคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องความอาวุโสคือควรจะเป็นผู้ที่อาวุโสที่สุดในหน่วยงาน และควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน คือ เคยเป็นหัวหน้าตึกมาแล้วอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป

ส่วนขอเสนอแนะ เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้นิเทศการพยาบาลนั้น
 เรียงตามลำดับได้ดังนี้ คือ ผู้นิเทศการพยาบาลควรได้รับการคัดเลือกกว่าเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์
 ที่ดีคอยร่วมงานทักทาย เป็นผู้ให้คำปรึกษาหารือที่ดี มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานทาง
 การบริหารและด้านการพยาบาลเป็นอย่างดี ฯลฯ (เรียงตามลำดับดังตารางที่ 21) ส่วน
 คุณสมบัติที่มีความเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกผู้นิเทศการพยาบาลน้อยที่สุด คือ ประสิทธิภาพงาน
 การปฏิบัติงานต่างประเทศโดยไม่มีผู้ให้คำตอบในข้อนี้เลย

6. ปัญหาที่พบเกี่ยวกับงานนิเทศการพยาบาลและขอเสนอแนะในการปรับปรุงงาน
 ของผู้นิเทศการพยาบาล ตามความเห็นของพยาบาลประจำการมีดังนี้

6.1 ผู้นิเทศการพยาบาลคนเดียวดูแลหลายตึก ควรจัดให้มีผู้นิเทศการ
 พยาบาล 1 คน ต่อ 1 หอผู้ป่วยเป็นประจำทุกเวร หรือควรจะมีผู้นิเทศการพยาบาลแผนก
 ละ 1 คนในแต่ละเวร

6.2 งบประมาณในการจัดสรรเครื่องมือเครื่องใช้มีจำกัด ควรให้
 เจ้าหน้าที่พยาบาลทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณหอผู้ป่วย

6.3 เจ้าหน้าที่พยาบาลยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการ
 พยาบาลที่แท้จริง และงานในหน้าที่รับผิดชอบของผู้นิเทศการพยาบาลมีมากเกินไป ผู้นิเทศ
 การพยาบาลบางคนขาดความรู้ด้านการพยาบาล บางคนขาดความรู้ด้านการนิเทศการ
 พยาบาล ควรจัดอบรมทางด้านการนิเทศการพยาบาลแก่ผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศการพยาบาล
 ซึ่งอาจจัดได้โดยให้เข้ารับการอบรมวิชาการ ฝึกงาน และศึกษาเพิ่มเติมสม่ำเสมอ

6.4 ผู้นิเทศการพยาบาลจับผิดตลอดเวลา ผู้นิเทศการพยาบาลควรให้
 การยกย่องชมเชยบ้าง มิใช่จับผิดเพียงอย่างเดียว

6.5 ผู้นิเทศการพยาบาลขาดอิสระในการทำงาน ควรให้ผู้นิเทศมีอิสระ
 ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตน

6.6 ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการพยาบาลในปัจจุบันยังมีปัญหาในเรื่องความ
 มีอาวุโสและคุณวุฒิ และได้ให้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับคุณวุฒิของผู้ที่จะเป็นผู้นิเทศการพยาบาลว่า
 ควรจะเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีทางการพยาบาลเป็นอย่างต่ำ เห็นว่าตนเองมีส่วนร่วมในการ

คัดเลือกผู้เฝ้าการพยาบาลในหน่วยงานของตน พยาบาลประจำการส่วนหนึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องความอาวุโส คือ ควรจะเป็นผู้ที่อาวุโสที่สุดในหน่วยงาน แต่มีพยาบาลประจำการจำนวนมากให้ความเห็นว่า ผู้เฝ้าการพยาบาลไม่จำเป็นต้องเป็นผู้อาวุโสที่สุด แต่ควรจะเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ทางด้านการพยาบาลพอที่จะให้การนิเทศเจ้าหน้าที่พยาบาลได้ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน คือ เคยเป็นพยาบาลประจำการมาแล้วอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป

ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้เฝ้าการพยาบาลนั้น เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ ผู้เฝ้าการพยาบาลควรได้รับการคัดเลือกกว่าเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานทุกระดับ เป็นผู้ให้คำปรึกษาหารือที่ดี มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานทางด้านบริหารและด้านการพยาบาลเป็นอย่างดี ฯลฯ (เรียงตามลำดับดังตารางที่ 21) ส่วนคุณสมบัติที่มีความเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกผู้เฝ้าการพยาบาลน้อยที่สุด คือ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ และรู้จักประหยัด ส่วนประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานต่างประเทศนั้นผู้ตอบเป็นจำนวนน้อย

การอภิปรายผลของการวิจัย

จากผลของการวิจัย นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

งานในหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เฝ้าการพยาบาลตามความเห็นของผู้เฝ้าการพยาบาลใน รายชื่อและรายชื่อนั้น จากผลของการวิจัย ปรากฏว่า ผู้เฝ้าการพยาบาลส่วนใหญ่จัดทำ ด้วยตนเอง รองลงมาคือจัดทำ ร่วมกับผู้อื่น

งานที่ผู้เฝ้าการพยาบาลตอบว่าทำร่วมกับผู้อื่นมากกว่าจัดทำด้วยตนเองได้แก่ งานด้านการศึกษาที่เกี่ยวกับครูประจำชั้น นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล และที่เกี่ยวกับหัวหน้าตึก พยาบาลประจำการ และบุคคลอื่น

งานที่ผู้เฝ้าการพยาบาลตอบว่าผู้อื่นจัดทำมากกว่าจัดทำด้วยตนเอง คือ งานด้าน

การศึกษาที่เกี่ยวกับครูประจำศึก นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล การที่ผู้ให้เทศการพยาบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติงานคานนี้ร่วมกับผู้นหรือผู้นอีกทำมากกว่าที่จะปฏิบัติด้วยตนเอง อาจจะเป็นเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ประการแรก คือ ผู้ให้เทศการพยาบาลซึ่งยังไม่ได้ศึกษาให้ทราบถึงหน้าที่รับผิดชอบของตนในฐานะผู้ให้เทศการพยาบาลว่ามีขอบเขตกว้างขวางแค่ไหน ซึ่งหน้าที่ด้านการศึกษาที่เกี่ยวกับหัวหน้าศึก พยาบาลประจำการและบุคคลอื่นเป็นหน้าที่ของตน อีกประการหนึ่งคานการศึกษาที่เกี่ยวกับครูประจำศึก นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลนั้น ผู้ให้เทศการพยาบาลอาจถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของครูประจำศึกโดยตรง แต่ให้ความร่วมมือ ประกอบกับผู้ให้เทศการพยาบาลเห็นว่างานในหน้าที่รับผิดชอบของตนมีมากเกินไป และบางครั้งผู้ให้เทศการพยาบาลคนเดียวต้องทำหน้าที่ดูแลหลายศึก ด้วยเหตุที่ไม่ค่อยมีเวลา จึงเป็นการยากที่ผู้ให้เทศการพยาบาลจะทำงานทุกอย่างได้เต็มที่ ดังนั้นในการปฏิบัติจริง ๆ งานบางอย่างซึ่งเป็นหน้าที่ของครูประจำศึกอยู่แล้ว ผู้ให้เทศการพยาบาลก็อาจจะถือว่าไม่ใช่เป็นหน้าที่ของตนโดยตรง จากผลการวิจัยนี้พบว่าทั้งผู้ให้เทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการให้เหตุผลสอดคล้องกันว่าทำงานคานนี้ร่วมกับผู้นหรือผู้นอีกทำ

การปฏิบัติงานของผู้ให้เทศการพยาบาลจากการประเมินผลทั้งของผู้ให้เทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการในการวิจัยครั้งนี้พบว่า น้ำหนักเฉลี่ยของการปฏิบัติงานต่ำสุดของรายชอคานการพยาบาลได้แก่ การประเมินผลการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับ เป็นเรื่องที่น่าจะนำมาพิจารณาหาสาเหตุหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในคานนี้ นอกเหนือจากเหตุผลที่ว่าผู้ให้เทศการพยาบาลมีเวลาไม่พอ ถ้าพิจารณาจากันจริง ๆ แล้ว งานคานนี้มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การพยาบาลประสบผลสำเร็จเพราะจะเป็นประโยชน์ทั้งผู้ให้เทศการพยาบาลและผู้ป่วย การประเมินผลการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับเป็นส่วนหนึ่งของการนี้เทศงานดังที่ Barrett ได้กล่าวไว้ว่า

การนิเทศงานที่จะให้บรรลุเป้าหมาย มีขบวนการในการนิเทศ (Supervisory process) อยู่ 4 ชั้น คือ การประเมินสถานการณ์ (Assessment of the situation) ในขณะที่ทำ Nursing round ... การให้การบริการเป็นไปตามแผนที่วางไว้ (Implementing or Directing Nursing Care) ... การประเมินผลการพยาบาลที่ได้ให้กับผู้ป่วย (Evaluation of the quality of nursing care) ... และการวางแผนเพื่อให้การพยาบาลที่ดีขึ้น (Planning a program for the improvement of patient care)...¹

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นิเทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการ ต่อมหาพบผู้นิเทศการพยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ส่วนใหญ่ไม่สนองสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ การที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้นิเทศการพยาบาลอาจจะไม่เข้าใจความต้องการของผู้รับบริการ เป็นศูนย์กลางมากกว่ายึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จึงไม่พบปัญหาอย่างแท้จริง หรือผู้นิเทศการพยาบาลขาดความรู้ด้านการนิเทศการพยาบาล หรือผู้นิเทศการพยาบาลยังไม่เข้าใจบทบาทของผู้นิเทศการพยาบาลที่แท้จริง ส่วนพยาบาลประจำการก็อาจไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการพยาบาลที่แท้จริง ตั้งความหวังเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้นิเทศการพยาบาลไว้สูงเกินไป หรือมีความต้องการความช่วยเหลือจากผู้นิเทศการพยาบาล แต่ผู้นิเทศการพยาบาลไม่สามารถสนองความต้องการเหล่านั้นได้เพียงพอ ผู้บริหารต้องการผลงาน ส่วนผู้ปฏิบัติต้องการรายได้ ความก้าวหน้า ต้องการการทำงานที่ไม่หนักเกินไป ดังนั้นจึงทำให้เกิดความคิดเห็นที่ต่างกัน

เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาล จากการสอบถามสอบถามของผู้นิเทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการ ปรากฏว่าสิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดได้แก่

¹Jean Barrett, The Head Nurse Her Changing Role (2 nd ed.; New York : Appleton - Century Crofts, 1968), pp. 310-330.

งบประมาณในการจัดสรร เครื่องมือ เครื่องใช้มีจำกัด และศูนย์เทศการพยาบาลมีจำนวนน้อย ทำให้เป็นการยากลำบากที่จะดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จสมดังวัตถุประสงค์

เรื่องงบประมาณนั้นมีความสำคัญยิ่ง เพราะ เป็นปัจจัยที่จะก่อให้เกิดสิ่งต่าง ๆ อันจะเป็นส่วนส่งเสริมการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของศูนย์เทศการพยาบาลให้บังเกิดผลดี งานด้านต่าง ๆ ที่ยังทำไม่ได้ดี สาเหตุส่วนใหญ่เพราะขาดงบประมาณ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยยังมีไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณดา มลิวรรณ ซึ่งพบว่า เครื่องมือ เครื่องใช้มีไม่เพียงพอ² ปัญหาที่มีมานานและมีในทุกวงการ สำหรับประเทศไทยที่ยังมีสภาพเศรษฐกิจอยู่ในฐานะต่ำ การหวังว่าจะได้งบประมาณจากรัฐบาลเพื่อการนี้เป็นเรื่องยาก จึงเป็นหน้าที่ของศูนย์เทศการพยาบาล ตลอดจนหัวหน้าพยาบาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่จะต้องพยายามหาวิธีการที่จะให้สิ่งเหล่านั้นมาตามเวลาและโอกาสอันควร นอกจากนี้ควรให้เจ้าหน้าที่พยาบาลทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณให้อุปถุ

เกี่ยวกับโอกาสก้าวหน้าในการทำงานนั้น จากตารางที่ 8 ศูนย์เทศการพยาบาลจำนวนร้อยละ 22.86 ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาคือ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าศูนย์เทศการพยาบาลจำนวนหนึ่งยังขาดความรู้ทางด้านงานนี้เทศ ศูนย์เทศการพยาบาลเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารการพยาบาล เป็นผู้ให้คำแนะนำ สอน และมีการจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้พัฒนาความสามารถของตน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการพยาบาลและการบริหารงาน ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเทคโนโลยีมากมาย ศูนย์เทศการพยาบาลจึงควรชวนหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้รับกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มีการพัฒนาตนเองก่อนที่จะไปพัฒนาผู้อื่น

²วรณดา มลิวรรณ, "ความคิดเห็นของพยาบาลเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการพยาบาลของโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก" (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516) (พิมพ์คิด).

นอกจากเรื่องการศึกษาอบรมของผู้นี้ เทศการพยาบาลแล้ว จากตารางที่ 8 นี้ ยังแสดงให้เห็นถึงโอกาสในการศึกษาต่อในประเทศของพยาบาลประจำการมีน้อยมาก คือ มีเพียงร้อยละ 7.64 เท่านั้น โอกาสในการศึกษาต่อในต่างประเทศ ตลอดจนการปฏิบัติงานในประเทศและต่างประเทศของพยาบาลประจำการไม่มีเลย พยาบาลประจำการไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาต่อหลังจบการศึกษาพยาบาลเบื้องต้นมีจำนวนถึงร้อยละ 87.90 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ จารุวรรณ เสวกวรรณ ในเรื่อง "ความพึงพอใจในงานของพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร" พบว่า พยาบาลไม่ได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาหรือทำงาน ทั้งไม่เปิดโอกาสให้พยาบาลลาไปศึกษาต่อหรือทำงานตามความเหมาะสม³ จากผลการวิจัยนี้ผู้นี้ เทศการพยาบาลควรให้ความสนใจและสนับสนุนตลอดจนกระตุ้นให้พยาบาลประจำการที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบได้มีโอกาสศึกษาต่อหรือทำงานตามความเหมาะสม เพราะนอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้แล้วยังส่งผลไปถึงการพยาบาลที่จะให้กับผู้ป่วยมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นด้วย

เกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้นี้ เทศการพยาบาล ทั้งผู้นี้ เทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่ามีค่าสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง คือ ผู้นี้ เทศการพยาบาลควรเป็นผู้นิยมมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานทุกระดับ ผู้วิจัยเห็นด้วยกับความคิดเห็นนี้ เพราะผู้นี้ เทศการพยาบาลมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำบุคลากร จำเป็นต้องใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงาน ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจผู้ปฏิบัติงานทุกคนให้เกิดความพอใจที่จะปฏิบัติงานโดยเต็มกำลังความสามารถ ความคิดเห็นสอดคล้องกับความคิดเห็นของอู๋ตัย หิรัญโต ที่กล่าวไว้ในเรื่อง "มนุษยสัมพันธ์" พอสรุปได้ดังนี้คือ

มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) เป็นศาสตร์และศิลป์ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี เพื่อให้ได้มาซึ่งความรักใคร่นับถือ ความจงรักภักดีและความร่วมมือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลส่วนใหญ่เป็นเรื่องของจิตใจที่แต่ละฝ่ายมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มิใช่ตรึงติดกันซึ่งจะส่งผลให้การทำงานของบุคคล หรือ

---

³จารุวรรณ เสวกวรรณ, "ความพึงพอใจในงานของพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518) (อัครสำเนา).

กลุ่มชนไ้รับผลงานสูง⁴

เกี่ยวกับประสพการณ์การปฏิบัติงานของผู้นี้เทศการพยาบาลนั้น ผู้นี้เทศการพยาบาล กล่าววาควร เป็นผู้นี้มีประสพการณ์การปฏิบัติงาน คือ เคยเป็นหัวหน้าตึกมาแลวอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป รองลงมาคือเคยเป็นพยาบาลประจำการมาแลวอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป ส่วนพยาบาลประจำการให้ความเห็นวาควร เป็นผู้นี้มีประสพการณ์การปฏิบัติงานคือเคยเป็นพยาบาลประจำการมาแลวอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป รองลงมาคือ เคยเป็นพยาบาลประจำการมาแลวอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป การที่ผู้นี้เทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการให้ความเห็นต่างกันอาจเป็นเพราะว่าผู้นี้เทศการพยาบาล เคยเป็นหัวหน้าตึกมาก่อน (คือมีถึงร้อยละ 65.71 ตามตารางที่ 7) จึงเห็นวาควร ผู้นี้เทศการพยาบาลควร เคยงานการ เป็นหัวหน้าตึกมาแลวอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป เป็นอันดับแรก ส่วนพยาบาลประจำการยังไม่เคยมีประสพการณ์เกี่ยวกับการ เป็นหัวหน้าตึกมาก่อน จึงเห็นวาควรพบาการ เป็นพยาบาลประจำการมาก่อนอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไปควร เป็นอันดับแรก

เกี่ยวกับวุฒิการ ศึกษาของผู้นี้เทศการพยาบาลตามความเห็นของผู้นี้เทศการพยาบาล กล่าววาควร เป็นพยาบาลประกาศนียบัตร เป็นอย่างต่ำ ควร เป็นผู้อาวุโสที่สุดในหน่วยงาน ส่วนพยาบาลประจำการ เห็นวาควร ผู้นี้เทศการพยาบาลควร เป็นพยาบาลปริญญาตรี เป็นอย่างต่ำ และผู้นี้เทศการพยาบาลไม่จำเป็นตอง เป็นผู้อาวุโสที่สุด แต่ควรจะเป็นผู้นี้มีความรู้ มีประสพการณ์ ทางคานการพยาบาลพอที่จะให้การนี้เทศเจาหนาที่พยาบาลได้ การที่ผู้นี้เทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการให้ความเห็นแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ของผู้นี้เทศการพยาบาล คือร้อยละ 45.71 (ตามตารางที่ 3) มีวุฒิในปัจจุบัน คือ ประกาศนียบัตรทางการพยาบาลเป็นอย่างต่ำ ส่วนพยาบาลประจำการนั้นมีวุฒิส่วนใหญ่อนุปริญญาพยาบาล ฉะนั้นพยาบาลประจำการที่คอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 50.32 (ตามตารางที่ 3) จึงให้ความเห็นวาควรผู้นี้เทศ

⁴อุทัย หิรัญโต, "มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations)," ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน (พระนคร : โอเดียนสโตร์, 2515), หน้า 64-69.

การพยาบาลควรมีวุฒิปฏิบัติทางการพยาบาลเป็นอย่างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติด้าน
 วุฒิการึกษาของผู้นี้เทศการพยาบาลที่ Alexander ได้กำหนดไว้ว่า ผู้นี้เทศการพยาบาล
 ควรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการพยาบาลเป็นอย่างต่ำ หรือมีวิชาเอกหรือโทในด้าน
 การพยาบาลทางคลินิกที่ตนปฏิบัติงาน⁵

ขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ทำให้เข้าใจถึงความคิดเห็นของผู้นี้เทศการพยาบาลและพยาบาล
 ประจำการที่สื่่อมบทบาทผู้นี้เทศการพยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
 ว่าอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน

เมื่อผู้นี้เทศการพยาบาลมีความสำคัญอย่างมากในการช่วยให้งานบริการพยาบาล
 และงานบริหารการพยาบาลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า

1. ผู้นี้เทศการพยาบาลควรจะได้ศึกษาถึงปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในการ
 ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พยาบาลแต่ละคนที่ตนรับผิดชอบ เช่น อุปสรรคในด้านครอบครัว
 สุขภาพ ทางวิชาความรู้ ความสามารถ และการปฏิบัติงาน เพื่อหาทางขจัดอุปสรรคหรือ
 ปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นให้หมดไปหรือน้อยลง เจ้าหน้าที่พยาบาลจะได้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ
 ต่อไปได้อย่างราบรื่นและประสพผลดี ผู้นี้เทศการพยาบาลต้องคอยสนับสนุนเจ้าหน้าที่พยาบาล
 ในการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำและต้องคอยช่วยเหลือเจ้าหน้าที่พยาบาลใน
 การปฏิบัติหน้าที่บาง

2. ผู้นี้เทศการพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในหน้าที่
 ของผู้นี้เทศการพยาบาลทุก ๆ ด้าน เป็นผู้ที่มีทัศนคติเพื่องาน จะได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เจ้าหน้าที่

⁵ Baythe L. Alexander, Nursing Administration in the Hospital Health Care System (Saint Louis : The C.V.Mosby Co.,1972), p.217.

พยาบาลทุกคนในความรับผิดชอบ และลักษณะสำคัญที่สุดที่ผู้นี้เทศการพยาบาลควรจะมีตามที่พยาบาลประจำการได้ให้ความเห็นมา คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานทุกระดับ เป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ให้คำปรึกษาหารือที่ดี มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านบริหารและการพยาบาลเป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการเป็นผู้นำ มีความยุติธรรม ไม่อคติ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีการสังเกตและตัดสินใจดี มีความยืดหยุ่น เป็นผู้ฟังที่ดี มีความสามารถในการสอนเป็นอย่างดี ฯลฯ

3. ผู้นี้เทศการพยาบาลควรจะได้ศึกษางานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนอย่างละเอียดถี่ถ้วนมีขอบเขตกว้างขวางเพียงพอ พร้อมทั้งวางโครงการในการปฏิบัติงานไว้อย่างแน่นอน

4. ควรจะได้ศึกษาถึงอุปสรรค หรือปัญหาในการปฏิบัติงานของตนพร้อมทั้งพยายามติดตามและประเมินผลงานของตนเองทุกครั้ง เพื่อจะได้นำไปแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของตนในโอกาสต่อไป

5. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า งานนี้เทศการพยาบาลมีปัญหาหลายประการ ปัญหาที่ผู้นี้เทศการพยาบาลได้ให้ความเห็นมาได้แก่ ผู้นี้เทศการพยาบาลคนเดียวดูแลหลายเตียง เจ้าหน้าที่พยาบาลยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้นี้เทศการพยาบาลที่แท้จริง งานในหน้าที่รับผิดชอบมากเกินไป ผู้นี้เทศการพยาบาลบางคนอาจโสร้อย หรือมีคุณวุฒิน้อยกว่าผู้รับการนี้เทศ งบประมาณในการจัดสรร เครื่องมือ เครื่องใช้ไม่จำกัด ผู้นี้เทศการพยาบาลขาดความรู้ ความสามารถนี้เทศการพยาบาล ขาดอิสระในการทำงาน บางคนขาดความรู้ด้านการพยาบาล พยาบาลประจำการร้อยละ 12.74 กล่าวว่าผู้นี้เทศการพยาบาลจับผิดตลอดเวลา ปัญหาดังกล่าวนี้ผู้วิจัยใคร่ให้ขอเสนอแนะดังนี้ คือ

- 5.1 ควรจัดให้มีผู้นี้เทศการพยาบาลแผนกละ 1 คน ในแต่ละเวร
- 5.2 ควรมีผู้นี้เทศการพยาบาลเวรหนึ่งตั้งแต่สองคนขึ้นไป
- 5.3 จัดอบรมทางด้านงานนี้เทศการพยาบาลแก่ผู้นี้เทศการพยาบาล
- 5.4 ผู้นี้เทศการพยาบาลควร เข้ารับการอบรมวิชาการ กูงาน และศึกษา

เพิ่มเติมอยู่เสมอ

- 5.5 เจ้าหน้าที่พยาบาลควรมีอิสระในการแสดงข้อคิดเห็น

5.6 ผู้แทนสหการพยาบาลควรให้การยกย่องชมเชยบ้าง มิใช่จับผิดเพียงอย่างเดียว

5.7 พยายามประจำการควรมีส่วนในการคัดเลือกผู้แทนสหการพยาบาลในหน่วยงานของตน

5.8 ควรบรรจุความรู้เรื่องกรณีพิเศษในหลักสูตรการศึกษาวินิจฉัยพยาบาล

5.9 ในการจัดสรรงบประมาณให้ผู้ช่วย ผู้แทนสหการพยาบาลและเจ้าหน้าที่พยาบาลมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณด้วย

6. เกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้แทนสหการพยาบาลด้านวุฒิทางการศึกษานั้น ผู้แทนสหการพยาบาลควรจะเป็นพยาบาลปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ

ส่วนในด้านประสบการณ์การทำงานนั้น ผู้แทนสหการพยาบาลควรเป็นหัวหน้าศึกษาแล้วอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป หรือเป็นพยาบาลประจำการมาแล้วอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป

7. เกี่ยวกับโอกาสก้าวหน้าในการทำงานนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าทางโรงพยาบาลหรือผู้บริหารแผนกพยาบาลควรจะได้จัดให้มีการอบรมทางวิชาการเป็นประจำ เพื่อช่วยเหลือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานให้ได้รับความรู้ในวิทยาการใหม่ ๆ ช่วยให้พยาบาลตลอดจนเจ้าหน้าที่พยาบาลอื่น ๆ ปรับปรุงตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม หรือทางโรงพยาบาลอาจจะจัดการอบรมระยะสั้นสำหรับพยาบาลที่ปฏิบัติงานมานานตามความต้องการของพยาบาล เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้สำหรับพยาบาลที่ไม่มีโอกาสไปศึกษาเพิ่มเติม ทั้งนี้เพราะผลจากการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่างานที่มีคุณภาพต่ำที่สุดคือ การจัดอบรมฟื้นฟูบริการพยาบาล (Inservice Education) ดังปรากฏในตารางที่ 12

8. เกี่ยวกับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้แทนสหการพยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค และการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้แทนสหการพยาบาลในโรงพยาบาลเอกชนหรือโรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับการวิจัยนี้ต่อไป